

Motion till riksdagen

1988/89:Fö16

av Paul Cizuk m. fl. (mp)

med anledning av prop. 1988/89:80 om verksamhet och anslag för det militära försvaret m. m. under budgetåret 1989/90

Vårt försvar bör i huvudsak styras av femåriga beslut och ekonomiska ramar. Emellertid kan man idag se att 1987 års beslut i vissa stycken inte kan fullföljas. Flygplansprojektet JAS-Gripen uppvisar stora kostnadsökningar, förseningar och tekniska problem. Armén har råkat i allvarlig obalans mellan operativ målsättning och ekonomiska ramar. Repetitionsutbildningen inom alla vapenslag har sackat efter betänkligt. Dessa förhållanden, liksom de nya signalerna om nedrustning från i vart fall ena stormaktsblocket, gör att den svenska krigsmaktens organisation och omfattning bör provas grundligt. Självfallet bör 1988 års försvarskommitté få viss arbetsro med denna omprövning, men beslut, som måste fattas inför nästa budgetår, får inte binda upp oss för en krigsmakt som blir svår att anpassa till en positiv utveckling på nedrustningsområdet.

Miljöpartiet de gröna står för en försvarspolitik som minimerar behovet av krigsmakt, men ger ett starkt totalförsvar. Vår syn på totalförsvaret har utvecklats i motion Fö210, 1988/89. Med anledning av föreliggande proposition har vi nu anledning att något närmare motivera och precisera våra yrkanden beträffande krigsmaktens budget för 1989/90.

Krigsmaktens operativa målsättning bör enligt vår mening vara att snabbt möta och hejda ett fiendligt intrång över våra gränser, varhelst det inträffar. Däremot är detorealiskt att planera för att vi skall kunna direkt slå en fiende som genom stora insatser lyckats skaffa sig ett brohuvud inom våra gränser. Vår målsättning bör istället vara att skära av och svälta ut ett sådant företag. Ett relativt starkt ubåtsvapen och mineringar bör kunna stoppa fiendlig tillförsel över havet, och ett stort antal jägarförband bör kunna slå sönder det mesta av fiendliga landtransporter. Luftlandsättningar och angrepp på nyckelfunktioner i samhället skall mötas av ett territorialförsvar och ett hemvärn, som finns på plats före varje fiendlig styrka.

En operativ målsättning, sådan som här skisserats, kräver en lokalt förankrad och rekryterad manstark armé med goda pansarvärnsvapen, flygbunden spaningsradar, jaktflyg, starkt luftvärn, helikopterflyg, handeldvapen m. m., men mycket litet av pansarfordon och fältartilleri. Däremot behövs kustartilleri och tunga men mobila robotförband vid kusten och, som tidigare nämnts, ubåtar. Framtida ubåtar bör sannolikt ges mindre dimensioner och mera begränsad räckvidd än dagens, dvs. en inriktning mot torpedbärande ubåtar. Möjligen kan det även vara motiverat att utveckla ett lätt attackflyg med enkla plan, som kan utnyttja terrängen på låg höjd. Merparten av nuvarande armébrigader bör kunna avvecklas och

ersättas med ett större antal lättroliga jägarbataljoner. Dessa måste vara välkvalificerade och utrustade för att spränga vägar och broar och slå ut alla typer av fiendliga fordon. Även hemvärnet bör få viss utbildning i s.k. gerilla- och sabotagetjänst. Hemvärnet bör få modern utrustning och territorialförbanden en kortare mobiliseringstid. JAS-Gripen förlorar aktualitet. Behovet av jakt- och spaningsflyg bör för flera år framåt kunna klaras med nuvarande flygplanstyper. Däremot behöver vi en utveckling på flygsidan av transportplan och små, lättmanövrerade attackplan. Man bör då eftersträva att hålla en inhemsk kompetens. Tillverkning i tillräckligt stora serier borde kunna uppnås genom att i grunden civila plan modifieras för militärt bruk.

Särbarhetsaspekten och beredskapshänsynen måste väga tungt inom krigsmakten liksom inom civilsamhället.

Med utgångspunkt i denna, låt vara mycket ytliga programskiss, vill vi utan att föregripa övervägandena i sittande försvarskommitté dock föreslå några förändringar i propositionens förslag till budget för krigsmakten 1989/90.

Armén

Regeringen föreslår att armén tilldelas ytterligare 150 milj. kronor för repetitionsövningar. Vi menar att denna summa behövs i dagsläget, men att medlen bör tas fram genom att pansarbrigader omvandlas till mekaniserade brigader. Vi kan inte heller biträda förslaget att tilldela armén ytterligare 175 milj. kronor för utvecklingsuppdrag vid svensk försvarsindustri. Medel till angelägen utveckling av exempelvis pansarvarnsvapen bör friställas genom att utvecklingen av stridsfordon 90 och REMO-åtgärder på pansarbandvagn 302 begränsas. Föreslagen och kommande avveckling av brigader måste medföra att hemvärnet får en kraftig modernisering av sin materiel.

Marinen

Liksom inom armén är det befogat att satsa något mer på repetitionsutbildningen. Vidare bör ubåtsskyddet förstärkas ytterligare. Vi föreslår att det påslag om 105 milj. kr. regeringen vill göra för utveckling av ny materiel plus ytterligare 70 milj. kr. anslås till uppbyggnaden av bevakningslinjer mot ubåtar i Stockholms skärgård.

Flyget

JAS-projektet bör omgående stoppas. Därigenom kan anslaget till anskaffning av materiel minskas med 1 500 milj. kr. och beställningsbemyndigandena minskas med 4 000 milj. kr. Resterande anslag (0,8 miljarder) och bemyndigandemedel skall användas till avvecklingskostnader, utveckling av flygburen spaningsradar, robotar samt viss utredning angående svensk tillverkning av lätt attackflyg.

Anslagslittera	Anvisat 1988/89	Prop. Förslag 1989/90	Vårt förslag	Skillnad mellan förslagen
A Försvarsdep.	41,3	42,0	42,0	0
B Arméförband	9 335,0	9 965,0	9 640,0	- 325
C Marinförband	4 222,0	4 742,0	4 812,0	+ 70
F Flygvapenförb.	9 040,6	9 402,0	7 902,0	- 1 500
E Operativ ledn.	1 215,5	1 262,7	1 262,7	0
F F1-F20	2 363,9	2 563,1	2 563,1	0
F21 (reserv)	163,5	136,2	136,2	0
F22 (prisregl. feb.88-jan.90)	1 600,0	2 800,0	2 800,0	0
Summa krigsmakten	27 940,5	30 871,0	29 116,0	- 1 755 (-5,7%)

Vad gäller beställningsbemyndiganden innebär vårt förslag en reduktion med 4 200 milj. kronor eller 22 %.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen till *Arméförband: Ledning och förbandsverksamhet* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 7 203 000 000 kronor.

2. att riksdagen *dels* bemyndigar regeringen att medge att beställningar av materiel m.m. och utvecklingsarbete för arméförband får läggas ut inom en kostnadsram av 2 612 400 000 kronor.

dels till *Arméförband: Anskaffning av materiel* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 2 234 000 000 kronor.

3. att riksdagen till *Marinförband: Ledning och förbandsverksamhet* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 2 433 000 000 kronor.

4. att riksdagen *dels* bemyndigar regeringen att medge beställningar av materiel m.m. och att utvecklingsarbete för flygvapenförband får läggas ut inom en kostnadsram av 9 982 700 000 kronor.

dels till *Flygvapenförband: Anskaffning av materiel* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 3 804 000 000 kronor.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om krigsmaktens utveckling.

Stockholm den 16 mars 1989

Paul Ciszuk (mp)

Kent Lundgren (mp)

Anna Horn af Rantzien (mp)

Elisabet Franzén (mp)

